

Брюксел, 14 ноември 2025 г.
(OR. en)

15465/25

PECHE 404

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 14 ноември 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: C(2025) 7655 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА
за по-голяма прозрачност и добро управление при разпределянето
на възможностите за риболов от държавите членки — наръчник
относно прилагането на членове 16 и 17 от Регламент (ЕС) №
1380/2013 относно общата политика в областта на рибарството

Приложено се изпраща на делегациите документ C(2025) 7655 final.

Приложение: C(2025) 7655 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 14.11.2025 г.
C(2025) 7655 final

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

за по-голяма прозрачност и добро управление при разпределянето на възможностите за риболов от държавите членки — наръчник относно прилагането на членове 16 и 17 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 относно общата политика в областта на рибарството

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

за по-голяма прозрачност и добро управление при разпределянето на възможностите за риболов от държавите членки — наръчник относно прилагането на членове 16 и 17 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 относно общата политика в областта на рибарството

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Възможностите за риболов предоставят правото на риболов като количество ⁽¹⁾ и са от съществено значение за осигуряване на устойчиво управление на общ природен ресурс, който може да бъде изчерпан, ако се експлоатира прекомерно. Когато държавите членки разпределят възможностите за риболов, с които разполагат, те трябва да го правят в съответствие с отговорността си да управляват и опазват общ споделян природен ресурс. Същевременно рибните ресурси следва да се управляват по начин, който е в съответствие с целите за постигане на икономически и социални ползи, както и ползи за заетостта. Освен това, както е подчертано в Европейския пакт за океана ⁽²⁾, здравият океан и възстановяващите практики ще допринесат за поддържане на поминъка, особено в крайбрежните общности, и за осигуряване на продоволствена сигурност, включително за бъдещите поколения.

Обективното и прозрачно разпределяне на националните възможности за риболов гарантира равнопоставено третиране на рибарите, изгражда доверие между заинтересованите страни и насърчава устойчивото използване на ресурсите и опазването на морската среда, от която зависи развитието на рибните ресурси и в крайна сметка на рибарството. Прозрачното разпределяне може да допринесе също така за предотвратяване на конфликти между операторите, флотите или сегментите. Разпределянето на възможностите за риболов може да се използва и за справяне с възникващите предизвикателства, както и за създаване на стимули за риболовните кораби да използват селективни риболовни уреди, като по този начин се насърчават и поощряват по-устойчивите подходи и решения.

В съобщението на Комисията от 2023 г. относно функционирането на Регламента относно ОПОР⁽³⁾, в контекста на подобряването на управлението на ОПОР се подчертава, че един от важните фактори за доброто управление е високата степен на

⁽¹⁾ Съгласно определението в член 4, параграф 32 от Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета, Регламента за контрол: „възможности за риболов“ означава *правото на риболов като количество, изразено в улов и/или риболовно усилие*. Правото на риболов може да включва също така технически и географски ограничения за това как, кога и къде може да се извършват риболовни дейности.

⁽²⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Европейският пакт за океана. COM(2025) 281 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0281>. Раздел 4. Опазване и овластяване на крайбрежните общности и островите.

⁽³⁾ „Общата политика в областта на рибарството днес и утре: Пакт за рибарството и океаните, насочен към устойчиво, научнообосновано, иновативно и приобщаващо управление на рибарството“ COM/2023/103 final (като част от по-широкия пакет „Рибарство и океани“). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0103>

прозрачност. В него се подчертава изискването на член 17 от Регламент (ЕС) № 1380/2013 относно общата политика в областта на рибарството („Регламент относно ОПОР“) ⁽⁴⁾, съгласно което при разпределянето на възможностите за риболов държавите членки трябва да използват прозрачни и обективни критерии, включително от екологичен, социален и икономически характер. В съобщението от 2023 г. също така се потвърждава ангажиментът на Комисията да работи съвместно с научните органи и с държавите членки за по-нататъшна оценка и гарантиране на прозрачността на тези критерии и тяхното съответствие с разпоредбите на ОПОР. Целта е да се поощрява използването на критерии, с които могат да се насърчават устойчивите риболовни практики и да се подкрепят рибарите, които извършват дребномащабен и крайбрежен риболов и които представляват близо 75 % от всички риболовни кораби, регистрирани в ЕС, и почти половината от всички заети в риболовния сектор.

В изпълнение на този ангажимент с настоящото съобщение Комисията насърчава държавите членки да предприемат действия за подобряване на доброто управление по отношение на разпределянето на възможностите за риболов по четири начина: 1) засилване на прозрачността и споделянето на информация; 2) справедливост; 3) гарантиране на точността на предоставената информация; и 4) пригодност на методите за разпределяне.

С настоящото съобщение също така се приканват държавите членки да обмислят системите и методите, които понастоящем използват при разпределянето на тези възможности за риболов, за да насърчат устойчивите риболовни практики и да подкрепят рибарите, които извършват дребномащабен и крайбрежен риболов.

В приложението към настоящото съобщение (наречено *Наръчник относно разпределянето на възможностите за риболов на държавите членки*) са изложени констатациите на Комисията по отношение на прилагането на членове 16 и 17 от Регламента относно ОПОР, отчитайки участието и отзивите, получени от държавите членки и заинтересованите страни ⁽⁵⁾. В приложението се съдържат и насоки за прилагането на тези членове, когато държавите членки разпределят възможностите за риболов на кораби, плаващи под тяхно знаме.

2. ПО-ЯСНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА МЕТОДИТЕ ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ: ЗАСИЛВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА

С член 16, параграф 6 от Регламента относно ОПОР се изисква от държавите членки да уведомяват Комисията за методите, които използват, за да разпределят своите възможности за риболов между корабите, плаващи под тяхно знаме. Това

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета. [ОБ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22—61.](#)

⁽⁵⁾ Повече информация относно отзивите се съдържа в документите, посочени в приложението, най-вече в доклади 20—14, 22—14 и 23—17 на Научния, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР).

задължение за докладване е важно от съображения за прозрачност ⁽⁶⁾ и е необходимо на Комисията и държавите членки, за да наблюдават тенденциите и резултатите.

Практиката обаче показва, че държавите членки са уведомявали Комисията по различни начини, с различна честота и предоставяйки различни подробни данни. Това затруднява създаването на ясна представа за това какво се случва с разпределянето на възможностите за риболов за определени запаси, флотове и региони. Поради това с приложението към настоящото съобщение държавите членки се приканват да включват определена минимална информация, когато докладват на Комисията в съответствие с член 16, параграф 6.

Освен това по-голямата прозрачност по отношение на заинтересованите страни е от ключово значение за доброто управление. Поради това държавите членки се насърчават да предоставят информация на заинтересованите страни за методите, които използват за разпределяне на възможностите за риболов, използваните критерии, според посоченото в член 17 от Регламента относно ОПОР, тежестта, която се задава на всеки критерий, и обосновката за тази тежест.

Държавите членки следва да гарантират, че използваните методи и критерии са в съответствие с изискванията на Регламента относно ОПОР (основно член 17). Поради това Комисията приканва държавите членки да проверяват дали това съответствие е отразено правилно в докладваната информация: i) Предоставената информация доказва ли прозрачността и обективността на критериите? ii) Ясно ли е определена тежестта на екологичните, социалните и икономическите критерии? iii) Тази информация обхваща ли всички разпределени възможности за риболов?

3. РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РИБОЛОВ С ЦЕЛ НАСЪРЧАВАНЕ НА УСТОЙЧИВИТЕ РИБОЛОВНИ ПРАКТИКИ И ПОДПОМАГАНЕ НА РИБАРИТЕ, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ДРЕБНОМАЩАБЕН И КРАЙБРЕЖЕН РИБОЛОВ

Важен е начинът, по който държавите членки разработват системата за разпределяне — тя трябва да е съобразена с целите на ОПОР, които гарантират устойчивостта на риболовните дейности и поддържането на достатъчна гъвкавост, за да може риболовният сектор на ЕС да се приспособи към възникващите предизвикателства.

В информацията, събрана от Комисията и анализирана от Научния, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР), се откриват значителни различия в докладваните методи за разпределяне и при използването на критерии, включително от екологичен, социален и икономически характер.

Комисията признава, че държавите членки са отговорни за използването на системите за разпределяне и че е техен прерогатив да определят съответните коефициенти на тежест на екологичните, социалните и икономическите критерии, които са избрали. Като се има предвид многообразието на сектора и риболова в държавите членки, става ясно, че стандартизираният подход няма да е подходящо решение.

⁽⁶⁾ Както е посочено в съобщението „Общата политика в областта на рибарството днес и утре“ (COM(2023) 103 final): „Един от важните фактори за доброто управление е високата степен на прозрачност“. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0103>

По-специално държавите членки не са задължени да разпределят възможностите за риболов на най-устойчивите риболовни практики или на рибарите, които извършват дребномащабен риболов.

От Комисията обаче се изисква да оцени съответствието на тези методи за разпределяне с целите на ОПОР.

В този смисъл Комисията подчертава същността на член 17, отразена в съображение 33 от Регламента относно ОПОР: *Държавите членки следва да насърчават отговорния риболов, като предоставят стимули на операторите, които осъществяват риболов, който най-малко уврежда околната среда и който осигурява най-много ползи за обществото.*

В отговорите на въпросниците и в консултациите със заинтересованите страни Комисията забелязва известна инерция в начина, по който държавите членки разпределят възможностите за риболов, включително и това, че някои от докладваните методи изглежда не отговарят адекватно на възникващите предизвикателства пред риболова в ЕС.

Това е особено очевидно за рибарите, които извършват дребномащабен крайбрежен риболов, и които като цяло са по-силно засегнати от различни предизвикателства ⁽⁷⁾, като например енергийната криза, естествените колебания при запасите (концентрация и разпределение), конкуренцията за използване на морското пространство, изменението на климата, влошаването на морската среда, инвазивните видове или нелоялната конкуренция на незаконния, недеklarиран и нерегулиран (ННН) риболов.

Комисията признава важната роля на дребномащабния крайбрежен риболов, който представлява почти 70 % от флота от плавателни съдове в ЕС. Тя поставя специален акцент върху по-тясната му връзка със социалната и икономическата структура на рибарските общности, по-тясната му връзка с местната околна среда, обществото и неговата важна роля в европейската култура и наследство. Признаването на тази роля се подкрепя чрез: i) преференциален достъп до водите на ЕС, простиращи се до 12 морски мили, в Регламента относно ОПОР; ii) финансова подкрепа в размер до 100 % от Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДР) ⁽⁸⁾; и iii) някои дерогации съгласно Регламента за контрол ⁽⁹⁾.

Разпределянето на възможностите за риболов по член 17 от държавите членки би могло да отразява по-добре важната роля на дребномащабния крайбрежен риболов, например чрез привеждане на методите за разпределяне в съответствие с

⁽⁷⁾ Научен, технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР) — The 2024 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (Годишен икономически доклад за 2024 г. относно риболовния флот на ЕС) (Доклади 24—03 и 24—07 на НТИКР), PRELLEZO, R., SABATELLA, E.C., VIRTANEN, J., TARDY MARTORELL, M. и GUILLEN, J. редактор(и), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2024 г., doi:10.2760/5037826, JRC139642. Глава 2.7 Дребномащабен крайбрежен флот на ЕС. Страници 45—60. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139642>

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) 2021/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета от 20 ноември 2009 г. за създаване на система за контрол на Съюза за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството, изменен с Регламент (ЕС) 2023/2842 на Европейския парламент и на Съвета.

конкретните нужди, установени в рамките на националната програма по ЕФМДРА за рибарите, които извършват дребномащабен риболов, с цел изграждане на устойчивост.

4. КАКВО МОГАТ ДА НАПРАВЯТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ РАЗПРЕДЕЛЯНЕТО НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РИБОЛОВ

А. Изграждане на доверие въз основа на прозрачност и комуникация

Методите за разпределяне могат да бъдат сложни и някои заинтересовани страни са изразили желание да разберат по-добре използваните методи и критериите, на които се основават. Поради това, в допълнение към законовите изисквания за уведомяване на Комисията за начина, по който разпределят възможностите за риболов на корабите под тяхно знаме, държавите членки се приканват да внесат нужните изменения в своите информационни и комуникационни инструменти, за да **предоставят проактивно информация на заинтересованите страни** относно методите, които използват за разпределяне на възможностите за риболов (квоти и усилия), и принципите, на които те почиват.

Комисията подчертава, че член 17 може да се използва в отговор на възникващите предизвикателства пред рибарството в ЕС. Тези предизвикателства могат да бъдат преодоляни чрез насърчаване на диалога и по-активно включване на всички заинтересовани страни в разпределянето на възможностите за риболов на държавите членки.

Б. Изграждане на доверие въз основа на справедливост

Комисията насърчава държавите членки да **предприемат по-нататъшни действия за използване на пълния потенциал на член 17 за насърчаване на устойчивите риболовни практики и за подпомагане на рибарите, които извършват дребномащабен и крайбрежен риболов.**

Първо, Комисията приканва държавите членки да обмислят примери за критериите, включени в член 17, и въздействието на разпределянето на възможностите за риболов върху: i) кораби с по-голямо въздействие върху околната среда в сравнение с други кораби от техния флот; ii) кораби, за които са налице данни за неспазване на изискванията; или iii) кораби, които изместват традиционните дейности или установените устойчиви стопански дейности.

Второ, Комисията насърчава държавите членки да предприемат действия в подкрепа на рибарите, които извършват дребномащабен риболов, и да използват всички възможности, предоставени съгласно член 17, които биха могли да стимулират дългосрочната устойчивост на тези видове риболов, особено за оказващите по-малко въздействие върху околната среда.

В. Изграждане на доверие въз основа на точността на предоставената информация

Видът, обемът и степента на подробност на информацията, предоставяна от държавите членки, варира в широки граници ⁽¹⁰⁾.

Поради това, за целите на прозрачността и доброто управление, както и съгласно член 16, параграф 6, Комисията приканва държавите членки да уведомяват Комисията и заинтересованите страни за използваните методи и критерии за разпределяне **за всички възможности за риболов**. Това включва квотите и риболовното усилие във водите на ЕС, както и възможностите за риболов, предоставяни на държави членки в международни води и чрез международни споразумения (като регионални организации за управление на рибарството, споразумения за партньорство в областта на устойчивото рибарство или други видове двустранни или многостранни споразумения).

Комисията призовава държавите членки да докладват за използвания от тях метод за разпределяне, като вземат предвид трите категории критерии, посочени в член 17, т.е. **екологични, социални и икономически критерии**.

Прозрачността и комуникацията със заинтересованите страни, като ключови компоненти на доброто управление, са от значение и за възможностите за риболов, които са предмет на прехвърляеми риболовни концесии, въпреки че те са изключени от задължението за уведомяване на Комисията, както е предвидено в член 16, параграф 6.

Г. Изграждане на доверие въз основа на адекватност на методите за разпределяне

Комисията насърчава държавите членки да използват критерии за разпределяне на възможностите за риболов съгласно член 17 от Регламента относно ОПОР, за да стимулират приспособяването към възникващите предизвикателства. **Методите за разпределяне следва да не подкопават способността на държавите членки да реагират бързо на неочаквани проблеми.**

Комисията приканва държавите членки да разработят методи за разпределяне, които да включват възможност за своевременно, прозрачно и активно преразпределяне на неизползваните възможности за риболов.

Комисията насърчава също така държавите членки да извършват периодични преоценки на системите за разпределяне, за да се гарантира, че **използваните методи и критерии се запазват като адекватни** и отговарят на настоящите нужди на техния риболовен сектор.

⁽¹⁰⁾ Вж. например, Научно-технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР) — Social Data in Fisheries (Социални данни в рибарството) (Доклад 23—17 на НТИКР), Van Hoof, L., Goti, L., Tardy Martorell, M. и Guillen, J. редактор(и), Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2024 г., doi:10.2760/982497, JRC136326.
<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136326>.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията работи с държавите членки, НТИКР и заинтересованите страни, за да добие по-ясна представа за методите, които се използват за разпределяне на възможностите за риболов ⁽¹¹⁾.

В контекста на този процес Комисията приканва държавите членки да предприемат допълнителни действия за използване на пълния потенциал на член 17 за насърчаване на устойчивите риболовни практики и за подпомагане на рибарите, които извършват дребномащабен и крайбрежен риболов.

Комисията насърчава държавите членки да анализират основните проблеми, с които се сблъскват техните рибари, които извършват дребномащабен риболов, и да използват член 17, за да осигурят подкрепа и пространство за определени риболовни кораби, които заслужават достъп до възможности за риболов, за да продължат и занапред да допринасят за устойчивия риболов и за благосъстоянието на рибарските общности.

С цел да се повиши доверието в политиките, Комисията насърчава държавите членки да предоставят на заинтересованите страни по-добра информация за начина, по който се разпределят възможностите за риболов.

Като следващи стъпки Комисията приканва държавите членки да обмислят методите и критериите, които използват за разпределяне на възможностите за риболов, като имат предвид необходимостта от насърчаване на устойчивите риболовни практики, подпомагане на рибарите, които извършват дребномащабен и крайбрежен риболов, и подобряване на комуникацията и прозрачността. Тя е готова да окаже съдействие на държавите членки в това отношение.

⁽¹¹⁾ Последният публикуван доклад, посочен по-горе: Научно-технически и икономически комитет по рибарство (НТИКР) — Social Data in Fisheries (Социални данни в рибарството) (Доклад 23—17 на НТИКР).